

Kardinal Christoph Schönborn

Božje usmiljenje

Eminence, ekscelence, dragi udeleženci 1. kongresa o božjem usmiljenju!

"Misericordias Domini in aeternum cantabo!" "Gospodove milosrčnosti bom na veke opeval" (Ps 89,2). Zares, danes, na tretji »rojstni dan«, »dies natalis« božjega služabnika papeža Janeza Pavla II. smemo slaviti božje usmiljenje. S svetim očetom Benediktom pogledajmo še enkrat k tistemu oknu v 3. nadstropju apostolske palače, k papeževemu oknu, in se spomnimo 2. aprila 2005. Bil je večer, vigilija pred praznikom usmiljenja, »bele nedelje«. Resnično, ves svet je gledal k temu oknu, vedoč, da papež umira.

Papeževa bolezen se je že dolgo vlekla. Velikonočnih praznikov ni mogel več sam obhajati. Mnogim je v nepozabnem spominu, kako se je papež na veliko noč pojavil na oknu za blagoslov urbi et orbi in hotel izreči velikonočen pozdrav mnogim ljudem na trgu sv. Petra in ob televizijskih sprejemnikih. Ni mogel več govoriti. Samo nema kretnja blagoslova in nepozabno boleči obraz ljubljene papeža. To je bil njegov zadnji pozdrav, njegov zadnji prihod k oknu.

V petek, 1. aprila, sem doživel veselje, da sem z več kardinali in škofi obhajal evharistijo v dvorani zadnje večerje v Jeruzalemu. Ob začetku svete maše je prišla novica, da je sveti oče v poslednjih vzdihih in da je treba vsak trenutek računati z njegovo smrtjo. Bilo je zelo ganljivo, da smo prav v dvorani zadnje večerje v Jeruzalemu molili za svetega očeta in obhajali evharistijo. Proti koncu svete maše je prišlo sporočilo, da gre svetemu očetu spet nekoliko bolje. Moja prva misel je bila: naj ga gospod pokliče domov na nedeljo usmiljenja! To bi bil tako rekoč pravi datum smrti za papeža Janeza Pavla II.

1. Božji služabnik Janez Pavel II. – papež usmiljenja

Spominjamo se, kako so nato dogodki potekali. Mislim, da je kardinal Dziwisz najbolj poklicana priča za te ure. In tudi kardinal Ruini, ki je bil navzoč. Ob 8 uri zvečer v soboto, 2. aprila, se pravi po liturgičnem običaju že na začetku nedelje (kajti nedelja se liturgično začne z večernicami sobotnega večera, ki se po pravici zato imenujejo »prve nedeljske večernice«), obhaja tajnih svetega očeta še enkrat sveto mašo ob papeževi smrtni postelji. Bila je že maša nedelje usmiljenja. Zadnjikrat je sveti oče prejel sveto obhajilo pod podobo nekaj kapljic Kristusove dragocene krvi, in ob 21 uri 37 minut se je vrnil domov k nebeškemu Očetu. Tako se je končala njegova zemeljska pot na »nedeljo usmiljenja«, ki jo je on sam vpeljal v jubilejnem letu. Takrat, na belo nedeljo 2000, je hkrati z

novim poimenovanjem te nedelje velikonočne osmine, razglasil za sveto sestro Marijo Faustino Kowalsko, prvo svetnico novega tisočletja.

Težko je, res nemogoče je, da v tem sovpadanju ne bi videli »znamenja z neba«. Ali se ni bog sam »podpisal« pod celoten življenjski program, ki ga je papež Janez Pavel II. Sam povsem izrecno označeval kot svoje poslanstvo? Leta 1997 je v Łagiewniki, v kraju, kjer je sestra Faustina živel in je pokopana rekel: *»Sporočilo o božjem usmiljenju je nekako zaznamovalo podobo mojega papeževanja«.*

Tako vas povabim, da si nekoliko ogledamo pot, ki jo je papež Janez Pavel II. Prehodil s to skrivnostjo, kako jo je doživljal, živel, premislil in jo nam vsem predal.

Pri svojem zadnjem obisku na Poljskem – to je bilo slovo od njegove domovine leta 2002 – je posvetil novo baziliko v Łagiewniki, svetišče božjega usmiljenja. Navajam nekaj besed iz te pridige, ki je bila zame naročilo njegovi poljski domovini, a tudi celotni svetovni Cerkvi, da, globoka papeževa prošnja in končno Jezusova prošnja našemu času. Takrat avgusta 2002 je rekel v Łagiewniki: *»Kako nujno današnji svet potrebuje božje usmiljenje. Iz globine človeškega trpljenja se na vseh koncih sveta dviga klic po usmiljenju. Kjer vladata sovraštvo in maščevanje, kjer vojna povzroča trpljenje in smrt nedolžnih ljudi, povsod tam je nujno potrebna milost usmiljenja, da bi spravila duha in srce ljudi ter vzpostavila mir. Kjer ne spoštujejo življenja in dostojanstva ljudi, je nujna usmiljena božja ljubezen. V njeni luči se izraža nedojemljiva vrednost vsakega človeka. Potrebujemo usmiljenje, da se vsaka krivičnost konča v sijaju resnice.«*

Nato pridejo slovesne besede, ki predstavljajo nekakšno oporoko tega velikega papeža: *»V tem svetišču bi zato danes rad slovesno posvetil svet božjemu usmiljenju z iskreno željo, da sporočilo o usmiljeni božji ljubezni, ki jo je tu oznanjala sestra Faustina, doseže vse ljudi sveta in napolni njihova srca z upanjem. To sporočilo naj bi se iz tega kraja razširilo povsod v naši ljubljeni domovini in v svetu. Naj bi se izpolnila obljuba Gospoda Jezusa Kristusa: od tukaj bo izšla iskra, ki pripravlja svet na moj končni prihod. To iskro božje milosti moramo razžariti in ta ogenj usmiljenja podariti naprej svetu. V božjem usmiljenju bo svet našel mir in človek srečno blaženost! Vam, dragi bratje in sestre, zaupam to nalogo. Bodite pričevalci usmiljenja!«*

Mislil, da so te besede velikega papeža, ki jih je en dan pred svojim slovesom zapustil na Poljskem, nekakšno napotilo za vso Cerkev našega časa. Te besede so na neki način tudi »krstni boter« tega kongresa. Njegov klic: *»Bodite pričevalci usmiljenja«* bomo razumeli kot naročilo.

Nato se je zgodilo nekaj ganljivega: ob koncu evharističnega slavlja je sveti oče povsem spontano izrekel nekaj besed osebnega spomina, ob katerih vidimo, kako je bilo vprašanje božjega usmiljenja zasidrano v njegovem življenju; še več, kako je bilo v nekem smislu sponka, ki je držala vse njegovo življenje. Že čisto na začetku njegove težke poti k duhovništvu je srečanje s

sporočilom o božjem usmiljenju, in bila je pečat njegove smrtne ure. Navajam, kar je rekel tedaj, 17. avgusta 2002:

Ob sklepu tega slovesnega bogoslužja bi rad pripomnil, da so mnogi moji osebni spomini povezani s tem krajem, z Łagiewniki v predmestju Krakova. Semkaj sem prihajal zlasti med zasedbo nacionalsocialistov, ko sem delal v bližnji tovarni Solvay. Še danes se spominjam poti od Borek Fałęcki v Dębenki, ki sem jo moral vsak dan prehoditi z lesenimi čevlji na nogah, ko sem hodil na delo v izmenah. Kdo bi verjel, da bo ta mož z lesenimi čevlji na nogah nekega dne posvetil baziliko božjega usmiljenja v Łagiewniki pri Krakovu.«

Leta 1942 je Karol Wojtyła vstopil v »tajno semenišče«, ki ga je ustanovil kardinal Sapieha, pogumni nadškof v Krakovu. Sošolec v semenišču, Andreas Deskur, danes kurijski kardinal na invalidskem vozičku, ga je opozoril na sporočilo o božjem usmiljenju neke sestre Faustine Kowalske, ki je bila rojena 1905 – v rojstnem letu kardinala Königa – in je leta 1933 umrla 33 letna. Torej je že takrat vedel o tej preprosti sestri, ob katere samostanu je šel vsak dan mimo na prisilno delo v kemično tovarno. Že takrat je slišal o sporočilih, ki jih je sestra dobivala od Jezusa in jih učinkovito zapisovala v svojem dnevniku. Kot pomožni škof v Krakovu in nato kot nadškof in kardinal se je Karol Wojtyła zelo prizadeval za beatifikacijo sestre Faustine. Moral je premagati nekaj nasprotovanj, kajti sveti oficij, danes kongregacija za verski nauk v Rimu, je imel velike pomisleke proti spisom sestre Faustine. Nato se je izkazalo, da so bili vzrok za to predvsem pomanjkljivi, nejasni prevodi – kot papež Janez Pavel II. jo je nato končno 1993 razglasil za blaženo in leta 2000 za sveto.

Vedno znova je poudarjal, kako osrednje je bilo to vprašanje v njegovem življenju. V sporočilih sestre Faustine, ki v bistvu ne povedo ničesar drugega kakor to, kar nam pove evangelij, odgovor na nepopisne razsežnosti zla v 20. stoletju, katerih priča je bil sam v svojem življenju: grozodejstva nacionalnega socializma, nepredstavljivo trpljenje poljskega ljudstva pod zasedbo nacistov in nato še komunizem. Ob pogledu nazaj na leta trpljenja je 1997 dejal: *»Sporočilo o božjem usmiljenju mi je postalo blizu in ljubo. Tako je, kakor da bi ga zgodovina vpisala v tragično izkušnjo druge svetovne vojne. V teh težkih letih je bilo to sporočilo posebna pomoč in neizčrpen vir upanja, ne le za ljudi v Krakovu, ampak za celotno poljsko nacijo. To je bila tudi moja osebna izkušnja, ki sem jo vzel s seboj na Petrov sedež in ki v nekem smislu zaznamuje podobo mojega papeževanja«* (7. junija 1997).

Zdaj moramo postaviti vprašanje: ali je hotel papež Janez Pavel II. S tem posebej pospeševati neko obliko pobožnosti? Morda poznate podobo iz Krakova-Łagiewniki: podobo usmiljenega Jezusa z žarki, ki izhajajo iz njega; morda poznate rožni venec usmiljenja, uro usmiljenja. Papež je to pobožnost gotovo cenil, a jo je bolj redko obravnaval. Toda v besedah, sporočilih, ki jih je sestra Faustina prejela od Jezusa, in jih predajala naprej v zelo preprostih besedah, je našel odgovor na velika vprašanja in izzive našega časa. Papež Janez Pavel II. Je v luči teh sporočil vse življenje premišljeval o neizčrpnosti skrivnosti

božjega usmiljenja. Ta skrivnost je prešinjala njegovo delovanje kot duhovnika, škofa in papeža, in se je po vsem svetu prek njegove osebe dotaknilo ljudi, nešteto ljudi. Papež je bil zares edinstven »pričevalec usmiljenja«. Preden se vsebinsko lotimo vprašanja usmiljenja, bi rad podal pripombo o »zasebnih razodetjih«. Kakšen pomen imajo, kako »obvezujoča« so? Poslušajmo, kaj je o tem napisano v »Katekizmu katoliške Cerkve« (67): »V potekanju stoletij so obstajala tako imenovana 'zasebna razodetja', ki je nekatera izmed njih cerkvena oblast priznala. Vendar le-ta ne spadajo k zakladu vere. Njihova vloga ni 'izboljšati' ali 'dopolniti' dokončno Kristusovo razodetje, temveč pomagati, da bi v določeni dobi zgodovine polneje živeli iz njega. Ob vodstvu cerkvenega učiteljstva zna čut vernikov razločevati in sprejeti to, kar v teh razodetjih sestavlja pristen poziv Kristusa ali njegovih svetnikov, poziv, ki se obrača na Cerkev.«

»Zasebna razodetja«, ki jih je prejela sestra Faustina, gotovo pomagajo »v določeni dobi zgodovine«, v naših dneh globlje živeti iz Kristusovega razodetja. In nedvomno je v njih tudi »pristen poziv Kristusa ... Cerkvi«. Prav danes, na smrtni dan velikega papeža usmiljenja, se hočemo vsi, ki smo se z vseh delov sveta zbrali na tem kongresu skupno prizadevati, da bi slišali in sprejeli Kristusov poziv Cerkvi. Naj nam Kristus sam pomaga, da bomo bolje spoznali njegovo željo, ki jo je tolikokrat polagal na srce sveti sestri Faustini: da bi ljudje spoznali, izkusili in sami živeli njegovo usmiljenje.

2. Božje usmiljenje – središče krščanske vere

Toliko stvari bi rad v tem kratkem času premišljeval z vami vsemi, ko se zdaj sprašujemo, katere so najpomembnejše točke v nauku o božjem usmiljenju. Moram se zelo omejiti. Najprej beseda o božjem usmiljenju v Stari zavezi. Nato pogled na Jezusa, ki je božje usmiljenje v osebi. Končno nekaj navodil, kako bi mogli mi sami globlje živeti skrivnost usmiljenja.

a) Božje usmiljenje – srce Stare zaveze

Na žalost še vedno obstaja slaba predstava, češ, da je Bog Stare zaveze srdit, Bog Nove zaveze pa dobrotljiv Bog. Resničnost je povsem drugačna. Stara zaveza je velika šola usmiljenja boga, ki se razodeva Mojzesu kot »Jahve, usmiljen in milostljiv bog, prizanesljiv in velik v milosti in zvestobi« (2 Mz 34,6; KKC 210). Njegova jeza je samo obratna stran njegove goreče ljubezni. Njegova jeza je izraz njegove skrbi. Ne potrebuje Bog svojega ljudstva ampak njegovo ljudstvo ga potrebuje. Če se njegovo ljudstvo odvrne od njega, to prinese nesrečo in stisko. »Mene, studenec žive vode, so zapustili, da si izkopljejo kapnice, razpokane vodnjake« (Jer 2,13). Božja ljubezen do njegovega ljudstva je nepredstavljivo zvesta. A je tudi resnična, resnicoljubna. Njegovo usmiljenje se kaže najprej v tem, da razodeva resnico. Ali je kakšna

religija, v kateri so vse napake lastnega občestva bičane tako brez prizanašanja, tako neizprosno? Brez prizanašanja so imenovane vse napake, vse odpovedovanje je navedeno poimensko. Na videz brez prizanašanja so postavljeni pred oči njihovi grehi: od kralja do preprostih ljudi. In v tem se kaže božje usmiljenje, ki ne more biti brez resnice. Usmiljenje more ozdravljati, če postavi diagnozo povsem pošteno in jasno. Stara zaveza veličastno pokaže božje usmiljenje z grehi ljudstva. A grehov ne olepšuje, ne pomanjšuje.

Kristus bo to dopolnil: njegovo usmiljenje ni nikoli brez resnice. Hinavci ne morejo najti usmiljenja, ker delajo tako, kakor da ne bi potrebovali usmiljenja. Samo kjer so grehi navedeni poimensko, more usmiljenje "prijeti". Obratno pa je šele tedaj, ko nas sreča božje usmiljenje, mogoče zares pogledati lastno bednost, videti lastne grehe in jih priznati. Razkrivati svojo krivdo neusmiljenemu sodniku bi bil tako rekoč samomor. Šele v obličju božje ljubezni, ki sovraži greh, a ljubi grešnika je mogoče sprejeti in izpovedati svoj greh. Kakor otrok, ki je nekaj ušpičil, more grešnik priteči k Bogu in se vreči v njegove usmiljene roke. Zaupanje v Boga, v Jezusa (»Jezus, ufam tobie«, »Jezus, zaupam vate«) omogoča, da svoje grehe zares obžalujemo iz ljubezni do Boga.

Svetemu pismu in krščanstvu radi očitajo, da je tu vedno govor o grehu. Drži: naše bogoslužje veliko govori o grehu. Toda ali ni vzrok v tem, ker zaupamo v božje usmiljenje? Ker verujemo in zaupamo, da je Bog neskončno usmiljen, nam ni treba tajiti grehe, zanikati svoje napake, se stalno razglašati za nedolžnega. Samo zato moremo razumeti, zakaj so se veliki svetniki imeli tako zelo za grešnike. V luči božjega usmiljenja so videli, kako zelo so še grešniki, in kako globoko je bila njihova bednost. Na koncu bom navedel presenetljivo besedilo sestre Faustine, ki to ponazarja.

Stara zaveza je zares velika ljubezenska zgodba Boga s svojim ljudstvom, je šola usmiljenja. A šele v Jezusu Kristusu se razkrije celoten obseg božjega usmiljenja. On je božje usmiljenje »v osebi«.

b) Jezus – »učlovečenje« božjega usmiljenja

Prvi dokaz za to, da je Bog Stare zaveze usmiljeni, nam daje Jezus sam. Jezus navaja kot »kratek obrazec« za pot k svetosti naslednje: »Bodite usmiljeni, kakor je usmiljen vaš Oče« (Lk 6,36). Živeti usmiljenje, pomeni torej, biti popoln, »kakor je popoln vaš nebeški Oče« (Mt 5,48).

Kako pa je usmiljen naš nebeški Oče? Ali to vemo? Kako naj to beremo? Kako naj nam to tako rekoč »preide v meso in kri«, tako da bomo samodejno iz najglobljšega srca poznali božje usmiljenje, ga nosili v sebi in ga živeli? Kako naj ubogim grešnim ljudem prav v usmiljenju odsevamo popolnost Boga?

Bog nam je razodel to pot do svoje popolnosti. Svoje ljudstvo je skoz vso Staro zavezo pripravljaj na to. Svojemu ljudstvu »poslal svojega Sina, ko je prišla polnost časa« (Gal 4,4). Zdaj moremo videti božje usmiljenje v človeški podobi.

In v občestvu z Jezusom se moremo naučiti usmiljenja njegovega Očeta. V življenjskem občestvu z Jezusom moremo postati njegovi učenci. Jezus nam more pokazati usmiljenje svojega srca. Še več, more nam jo vtisniti. Nas oblikovati po svojem srcu. To je nova pot, ki vam jo je Oče odprl. Kako naj bi sicer spoznali popolnost Boga, če je ne bi mogli gledati v Jezusovem človeškem obličju?

Jezusovo usmiljenje je torej pot, da postanemo Bogu podobni. Zato ga moramo prositi, da nam pokaže svoje usmiljenje. V ta namen bom na koncu prosil sestro Faustino za njeno besedo, ki naj nam pomaga.

Pogosto vidimo, kako je Jezus v evangeliju prevzet od usmiljenja. Navajam le tri primere: vdova iz Naima (Lk 7,11-15). Njen edini sin je mrtev. Nesejo ga ven iz mesta. Jezus sreča pogrebni sprevod. Ko je Jezus videl vdovo, »je bil prevzet od sočutja«. Dobesedno: »pretresen do svojega drobovja«. Drugikrat pa je gobavi bolnik. Njegov pogled in roteča prošnja Jezusa gane do dna duše (prim. Mr 1,41s). Spet drugikrat sta dva slepca, katerih stiska prebudi v Jezusu najgloblje sočutje (prim. Mt 20,34).

Kaj je usmiljenje? Ali je samodejen, naraven odziv na stisko bližnjega? Ali pa je Jezus s svojim usmiljenjem iz nebes na zemljo prinesel novo čutenje? Danes mnogi poskušajo »evtanazijo« prikazovati kot usmiljenje. Mar ni neusmiljeno pustiti trpečega, da se vse do smrti zvija v mukah? Mar ni usmiljeno skrajšati njegovo trpljenje?

Misliti nam daje, da morajo zagovorniki evtanazije ubijanje bolnika tako rekoč »olepševati«, da bi ga zagovarjali. Kot kristjani moramo poskusiti stvari povedati pošteno po imenu, jih postaviti v luč resnice. Neki prijatelj, zdravnik, mi je povedal, kako ravna z željami po evtanaziji. Če pridejo k njemu ljudje in mu rečejo: »Gospod doktor, naša stara mama tako trpi. Ali ji ne bi mogli skrajšati trpljenja. Veste, tako z majhno injekcijo...« - tedaj odgovori: »Ubijte vendar svojo staro mamo kar sami!« Z eno besedo je vsem jasno: evtanazija je umor, tudi če ga prikrivajo pod plaščem usmiljenja.

Usmiljenje je osnovno človeško zadržanje. Neusmiljenosti ne enačimo brez razloga z nečlovečnostjo. Kdor ob srečanju z bolečino občuti sočutje, se vede kot pristen človek. Kdor se iz trpljenja norčuje, se ne vede človeško. V tem oziru ima Jezusovo usmiljenje tudi človeške poteze. V Jezusovi šoli se naučimo preprostih kreposti človečnosti.

Morali bi torej biti usmiljeni, da bi bili resnično človeški. Nekaj v meni protestira: saj vendar ne morem biti usmiljen do vseh ljudi! Ali ni usmiljenje vendar nekaj »od zgoraj navzdol«? Ali ne potrebujemo bolj pravičnosti kakor usmiljenje? V moji mladosti – pripadam tako imenovani generaciji 68 let – je bila velika beseda: spremenimo strukture, ne pa sem ter tja malo usmiljenja. To je bila skušnjava marksizma: družbo je treba korenito spremeniti. Posamezna dela usmiljenja samo zacementirajo nepravilne strukture, tako so takrat trdili.

Vprašanje res spravlja v stisko: ali je Jezus zares spremenil svet? Zakaj so slej ko prej vojna, lakota, trpljenje? Ali je Jezus takrat odpravil stisko? Posameznim

je pomagal, toda ali je to kaj prineslo? Jezus sam je zelo izzivalno v Nazaretu, v svoji domovini; opozoril na to, da so tudi že prej preroki ozdravili samo nekatere. In tako je bilo tudi pri Jezusu (prim. Lk 4,27).

Poznamo to hudo zadrego: usmiljenje v posameznih primerih – kaj to pomaga mnogim drugim, ki so v enakem položaju? Ali naj se odrečemo usmiljenju, ker tako ne pomaga dosti?

Na to vprašanje je Jezus odgovoril s priliko o usmiljenem Samarijanu. »Neki človek je šel iz Jeruzalema v Jeriho in je padel med razbojnike...«. »Kdo je moj bližnji?« vpraša neki učitelj postave, natanko iz te težave: jaz vendar ne morem ljubiti vse ljudi? Ne morem biti usmiljen z vsemi! Vendar ne gre za to. Usmiljenje ni nedoločeno čustvo, da »ljubim ves svet«. Je konkretno. V Jezusovi pripovedi prideta mimo duhovnik in levit. Vidita napol mrtvega, izropanega, gresta na drugo stran ceste in mimo. Morda sta imela razumljive razloge: na primer strah, da bi tudi njiju napadli. Razbojniki bi utegnili biti še blizu. Samarijan stori, kar je človeško: globoko je prevzet od sočutja. Stori, kar je primerno položaju. Prekine vse svoje potovalne načrte in časovne obveznosti in poskrbi za hudo ranjenega. »Kdo od teh treh je bil bližnji tistemu, ki je padel med razbojnike?« Odgovor je neizogiben: »Tisti, ki mu je izkazal usmiljenje« (prim. Lk 10,25-37).

Usmiljenje je konkretno. Ne izkazujemo ga nekako vsem, marveč tistemu, ki tu in zdaj potrebuje mojo pomoč.

A pomoč vendar potrebujemo vsi. Prav vsi potrebujemo usmiljenje! Prav gotovo! Toda ali to res vemo? Ali morda zelo pogosto ne mislimo, da ne potrebujemo pomoči, in še manj usmiljenja? To mi je postalo posebno jasno pri mojem delu z zasvojenici, zlasti z alkoholiki. Ti pogosto zatrjujejo, da ne potrebujejo nobene pomoči: »To zmorem sam!« A vendar ne zmorejo! Varajo sebe in skušajo prevarati druge. Mislijo, da zmorejo to storiti. Vsi že vedo o njihovi zasvojenosti z alkoholom, a samo še vedno verjamejo, da to obvladujejo. Kako naj tu »prime« usmiljenje, če manjka uvid v lastno stisko? Slišali smo dragoceno pričevanje sestre Elvire, kako more Gospod prebiti zidove zasvojenosti. Zame je zasvojenost podoba za nas vse, ki še premalo zaupamo Jezusovemu usmiljenju. Jezus ve, kako zelo potrebujemo njegovo usmiljenje. Mi tega pogosto ne vidimo, ali vidimo še premalo. Pogosto so odklanjali Jezusovo sporočilo o usmiljenju njegovega Očeta. Zakaj? Sveto pismo ima samo en odgovor: zaradi trdosrčnosti. Vsak dan začenjamo cerkveno molitveno bogoslužje s Ps 95: »Pridite, prepevajmo Gospodu...« Vsak dan se me dotakne vrstica iz tega psalma: »O da bi danes poslušali njegov glas! Ne zakrknite svojega srca kakor v Meribi, kakor v puščavi tisti dan v Masi« (Ps 95, 7-8).

Otrdelost ali zakrknjenost srca je nasprotje milosrčnosti. Kako zelo moramo moliti, da naše srce ne bi postalo »porozno, luknjičavo«, otrdelo kot kamen« Srce ne sme postati otopelo ali brezčutno! Kajti prav to je izvorni človekov greh do boga in takoj nato tudi do bližnjega. Otrdelost srca je odpad od boga in izguba naše človeškosti. Naša zakrknjenost srca je vzrok toliko trpljenja

med ljudmi. Je tudi vzrok Jezusove smrti. Zakrknjenost srca ga je spravila na križ. Križala ga je! Samo božja ljubezen, ki gre vse do križa, more omehčati naša zakrknjena srca. Kristus je pokazal svojo ljubezen do nas s tem, da je dal svoje življenje za svoje sovražnike. Samo to preobilje milosrčnosti s tistimi, ki ga usmrtijo, more odpreti srca. Usmiljenje začenja dosežati polno Kristusovo mero tam, kjer se sreča s trdoto srca. Samo usmiljenje, na videz onemoglo usmiljenje, more razrahljati okamenelost src. To je izkusil desni razbojnik na križu, in zato je prvi v raj: »Še danes boš z menoj v raj« (Lk 23,43). Odtlej so to izkusili vsi, ki so se srečali z gospodovo križano ljubeznijo. Vpričo križa doumemo: Božje usmiljenje ni posledica, marveč je vzrok našega usmiljenja. Nismo mi »pregovorili« Boga, da bi bil do nas usmiljen in ne jezen. Njegovo usmiljenje prehiteva naše usmiljenje in to omogoča. Zaradi tega bomo in smemo »na veke opevati njegove milosrčnosti«.

Dragi bratje in sestre! Tu naj bi se pravzaprav končalo moje predavanje. Vendar moram izpolniti še svojo obljubo. Na dveh mestih sem opozoril na sveto Faustino, na besedila iz njenega Dnevnika. Obljubil sem, da jih bom navedel. Danes moram prepustiti zadnjo besedo njej, veliki svetnici usmiljenja. Sv. Faustina, preprosta redovnica, naj bo naša močna priprošnjica in vodnica na poti prihodnjih dni tega kongresa.

Prvo besedilo je zapisala dne 10.10.1937 (Dnevnik, št. 1318), slabo leto pred svojo smrtjo:

"Moj Jezus, v zahvalo za neštete milosti ti darujem dušo in telo, razum in voljo in vsa čustva svojega srca. Po zaobljubah sem se ti vsa darovala, nič več nimam, kar bi ti lahko še darovala. Jezus mi je rekel: *Moja hči, nisi mi darovala tega, kar je resnično tvoje*. Poglobila sem se vase in spoznala, da Boga ljubim z vso močjo svoje duše; nisem pa mogla spoznati, česa še nisem darovala Gospodu. Vprašala sem: »Jezus, povej mi, kaj, in jaz ti bom to takoj podarila z vso radodarnostjo srca.« Jezus mi je ljubeznivo rekel: *Hči, izroči mi svojo bedo, ker je te izključno tvoja last*. V tem trenutku je razsvetlil žarek svetlobe mojo dušo in spoznala sem vse brezno svoje bede. Takoj sem se z velikim zaupanjem oklenila presvetega Srca Jezusovega, in tudi če bi imela na vesti grehe vseh pogubljenih, ne bi podvomila v božje usmiljenje, marveč bi se s srcem, kot prah ponižnim, vrgla v globine tvojega usmiljenja. Verujem, Jezus, da me ne bi pahnil od sebe, ampak bi mi z roko tvojega namestnika dal odvezo".

"Izroči mi svojo bedo, ker je te izključno tvoja last". Vse drugo smo prejeli v dar od Boga, telo in dušo, življenje in talente, milosti in kreposti. Samo naša lastna revščina nam povsem pripada! Kakšno povabilo k zaupanju! Prav in ravno v naši bednosti.

Praden navedem drugo besedilo, ki je mnogim od vas znano, moram hitro vstaviti še besedo, ki jo je Jezus izrekel sestri Faustini, in jo je ona zapisala 10. oktobra 1937:

"Ob tretji uri milo prosi moje usmiljenje, posebno za grešnike, in vsaj za kratek čas se poglubi v moje trpljenje, predvsem v mojo zapuščenost v trenutku umiranja. To je ura velikega usmiljenja za ves svet. Dovolim ti, da prodreš v mojo smrtno žalost; ob tej uri ničesar ne odrečem osebi, ki me prosi v imenu mojega trpljenja" (Dnevnik št. 1320). Zato se hočemo v dneh kongresa posebej vaditi tudi v "uro usmiljenja".

Zdaj pa še zadnja beseda sestri Faustini. To je njena velika molitev, s katero prosi Jezusa, naj jo povem "spremeni" v svoje usmiljenje, ji vtisne svoje usmiljenje, tako da bo od znotraj določalo vse njeno bitje. Naj bi bila ta molitev "srce" celotnega kongresa:

"Vsa se želim spremeniti v tvoje usmiljenje, da bi bila živi odsev tebe, o Gospod. Naj ta največja božja lastnost, to je brezmejno božje usmiljenje, skozi moje srce in mojo dušo dospe k bližnjim.

Pomagaj mi, o Gospod, da bi bile moje oči usmiljene, da nikoli ne bi sumničila in ne sodila po zunanosti, ampak iskala to, kar je v dušah mojih bližnjih lepo, in jim pomagala.

Pomagaj mi, da bi bil moj sluh usmiljen, da bi se sklanjala k bližnjim v potrebah, da bi moja ušesa ne bila brezbrizna ob bolečini in vzdihljajih bližnjih.

Pomagaj mi, Gospod, da bi bil moj jezik usmiljen, da bi o svojih bližnjih nikoli ne govorila zaničljivo, pač pa da bi imela za vsakega besedo tolažbe in odpuščanje.

Pomagaj mi, Gospod, da bi bile moje roke usmiljene in polne dobrih del, da bi svojim bližnjim znala delati le dobro in bi nase sprejemala težja in napornejša opravila.

Pomagaj mi, da bi bile moje noge usmiljene, da bi svojim bližnjim vedno hitela na pomoč, ne oziraje se na svojo onemoglost in utrujenost. Služenje bližnjim je moj pravi počitek.

Pomagaj mi, Gospod, da bi bilo moje srce usmiljeno, da bi čutila vse trpljenje bližnjih in da nikomur ne odrečem svojega srca. Iskreno se bom srečevala tudi s tistimi, za katere vem, da bodo zlorabljali mojo dobroto, toda sama se bom zaprla v Srce usmiljenega Jezusa. O svojem trpljenju bom molčala. Moj Gospod, naj se tvoje usmiljenje odpočije v meni.

Moj Jezus, spremeni me v sebe, kajti ti zmoreš vse." Amen.

(Dnevnik sestre Faustine, št. 163).

Kardinal Christoph Schönborn, Eröffnungsvortrag am 1. Weltkongress über die Göttliche Barmherzigkeit, in Rom, am 2. April 2008. Predavanje na 1. svetovnem kongresu o božjem usmiljenju, v Rimu, 2. aprila 2008. Slovenski prevod: Božje usmiljenje, v: *Communio* 19 (2009) 38-49. (prevedel Anton Štrukelj).

